

Kajaanissa Lauvantaina 13 p. Tammikuuta.

Tilaukshinta:

Kaupungissa: 1/4 v. Sm. 3:—, 3/4 v. 2:50, 1/2 v. 1:75, 1/4 v. 1:— Postissa: 1/4 v. 3:60, 1/2 v. 2:05, 1 kk. 46 p. Venäjällä 2 Rupl. Ameriikassa 1 1/2 doll. Kaupungissa kotiin-kannosta 50 p. lisäys vuodelta. — Yksityisnumeron hinta 10 p:nä.

Toimitus:

K. Kokkonen. J. Hyvärinen.
(Vastaava.)

Kajaanin Lehti ilmaantuu joka keskiviikko- ja lauван-tai-aamuna klo 8.

Ilmoitushinta ensi sivulla 15 ja takasivulla 10 penniä pieneltä riviltä. — Ilmoitukset ovat jätettävät kirjapainoon viimeistään joka tiistai ja perjantai klo 1 i. p.

Kajaanin Asianajotoimisto ajaa asioita kaikissa maamme oikeuksissa ja virastoissa;

laatii kauppa-, velka- ja välkirjoja, testamenttia, avioehtoja y. m.; toimittaa valvomisissa konkurseissa; huolehtii asiakirjain jättämisestä virastoihin; saamisten perimisiä y. m. Toimituksia vastaanotetaan talossa N:o 6 Torikadun varrella klo 9—10 e. pp. ja 4—6 j. pp.

Kajaanin Lehti 1900.

Kajaanin Lehti tulee ilmestymään ensi vuonna saman kokoisena ja samoin aikoina kuin tänäkin vuonna ja tarjotaan täten tilattavaksi.

Lehden suunnasta ja kannasta tuskin lienee enää tarpeellista pitemmältä puhua, koska sen jo alullepanema työ toivoaksenne on ehtinyt itsekutakin lehden arv. lusia näistä wakuuttaa — ainakin yhtä hyvin kuin edeltäjänsä lausuttawat moni-osaiset lupaukset.

Toimitukselle ovat arvokkaasta apunaan edelleenkin luvanneet: Pormestari G. Enwald, Pastori J. Wäyrynen, Prowasti K. A. Pfaler, Nioppilas Waino Pfaler, Opettaja H. Laufkanen, Paikinjohdaja H. A. Ticcander, Agronomit K. J. Muttilainen ja H. Lindberg, Kuntaef. esimies H. Härmä, Wastioapäwämies Nejs Hälonen, Opettajat M. D. Komulainen ja K. E. Haataja y. m. Meiltä lehden kirjeenwastajilta ja ystäwiltä toivotaan sitäpäitji sekä kirjoituksia että uutisia.

Ensi vuonnain tulee lehdellä olemaan nykyinen

Toimitus.

Tilaukshinnat:

Kaupungissa:	Postissa:	Ustamiesten muona maaseuduilla:
1/4 vuosikerta 3:—	1/4 vuosikerta 3:60	1/4 vuosikerta 3:60
3/4 " 2:50	1/2 " 2:05	3/4 " 2:95
1/2 " 1:75	1 kuukausi —:46	1/2 " 2:05
1/4 " 1:—		1/4 " 1:15
1 kuukausi —:40		1 kuukausi —:46
(Kotiinkanto 50 p.)		

Venäjällä 2 rpl. Ameriikassa 1 1/2 doll.

Ilmoituksia.

Kajaanin Yhteiskoulu

avataan jälleen ensi maanantaina tämän kuun 15 p:nä klo 9 aamulla.

Vuoden 1897

kuin myös uusien mittain ja punnitsimien vakaus- ja leimaustöitä toimittan joka päivä. G. F. Bergh. Vakaaja.

Tukkityömiehet huomatkaa!

Saapukaa ensi kerralla kauppa- huoneiden G. & C. Bergbom ja J. W. Snellmanin sekä Dulun ja Warjalan puutawarapöydien tukkityömieksien Mattamon, Sotkamon, Kuumoniemen, Kiaman, Oudasjärwen, Taiwakkosen ja Kuusamon kunnissa, joissa talwikauteksi 1899—1900 on saatavana enempiäkaista työtä. Eähempiä tietoja antawat päälliköt työpaikoilla sekä Dulussa allekirjoittanut.

Dulussa, 15 p. Marrask. 1899.

Edv. L. Sandman.
Metsänhoitaja.

Kaupungissa otetaan vastaan Kajaanin Lehden tilauksia ensi vuodeksi ja jaetaan lehteä kaupunkilaisille sekä lähiseutalaisille maalla:

- Kirjapainossa, Kirjakaupassa, Kauppias Rimpilaisella, Tolosella, K. Korhosella, Haapalaisella, Piipposella, Löfbergillä, Sergejeffillä, Rybergillä, Tervolla, R. Korhosella, Hartikaisella, Lindhällä, Sivosella ja Karjalaisella.
- Asioitsia K. Fordellilla, Kaupanhoitaja K. Heikkisellä (Viini-kaupassa), Rahastonhoitaja Pirisellä, Koneenkäyttäjällä A. Tolosella ja Poliisi Karpisella (Raathihuoneella).

Se awustaminen.

„Eipä kuulu muuta kuin rauha“, jaapi tosiaan alkaa sanoo nykyisen puolan waralle jo aikaisemmin tyhällä täläläisen wäestön puolelta puuhaelluista ja anostelluista aputoimista ukaawaa nällä-ahdinkoa vastaan. Kuukaufi toisenja perään kuulu ja on jo kuluunut. Lainain myöntämisestä kunnille ei kuulu mitään ja wapaashtoisien antimien keräämiseen ryhtyminen hätätywän awustamiseksi lienee niinkään kohdannut woittamattomat esteensä. Täällä ylhäällä maassa tyhällä rahwaan keskuudessa toisiltaan jo nyt sängen näpewään, eikö tosiaan ala kuulua niin mitään mistään.

Mitä nyt ajateltaneekin ohjajia-pitäwissä piireissä ajemasta ja mitkä waikeudet siellä lienevät wiipyttelämässä wastaustia, jokopa sitten myöntäviä tahti kieltäviä, ei tietenkään woi olla tawallisten kuolewaisten tiedoissa. Mutta jotain ne hekin sentään tietävät. Itse paikoilla selwää ottamatta on jameata wäestön nykyisestä tilasta sanoo sitä taikka tätä. Mutta kun pääsee liikuskelemaan täläläisissä maaseudun tyhissä, kuten meillä wäähän on ollut tilaisiutta, selwää ajema sellaiseksi, että ellei niin mitään apuja ollenkaan aleta saada,

täällä tuossa maalis- ja huhtikuun waiheilla rupeaa salojen huonoimpia eläjiä kuolta uuhjastelemaan näitä, jos kohtaan niin yleistä kuolemista kuin 1868 ei ole pelättäwissä.

Tämä pitäisi olla jokaiselle aivan selwää, kun waan ensiksiin wäähänselwään oloja tuntee ja sitten saman wäähänsen pystyy ajattelemaan. Täällä on monia kyläkuntia 10—20 talolla, joissa ei ole suunnattukaan omista wuoden-tulofista leipoa yhtään taikkaa. Käitji syötävä on ollut oteettawissa. Olemme käyneet taloissa, joihin jo on ostettu aina 30 jauhojakkiiin (rahalla, joten ei ole sinäkään perää, että täällä ei juuri kenelläkään olisi entisiä säästöjä tätä wuotta warten ollut niin mitään). Mutta mihinlä ne jäkit riittäwät? Puoliwäliin toistatymmentä henkeä ja niin on taloissa syöjiä; yhä jäkki ei siinä kau'aa kangertele. Rahawarat loppumat. Lainaa ei nyt saa juuri mistään. Jolla on miehiä ja hewosia, ne kokawat riuhtoa anjopaiskoissa ja tulsiwat omalta kohdaltaan kentiesi jotenkuten toimeen, „mutta em-

mehän me ole yffinämme“, sanowat he, ja syyllä. Eiwäthän puoletkaan kytene tuonne huonopalkkaisten tukkityötojen jylhään työhön. Siellä on hewosetonta mökfiläistä, jolla on 5—8 henkinen perhe, siellä työmiesperheitä yhtä suuria, ilman omaa asuntoa, siellä wanhaa ja waiwaista, joita ei kunnatkaan jalka kaiffia elättää panematta waaraan omaa olemustansa kunnana.

Arwattaapa nyt, misjä kiipelisjä owat nuo töintuskin itse läpipääjewät talofkaat tämän ahdistuksen keskellä ja miten he, parhaalla tahdollaankin, ilman ulkoa tulewaa apua jaksajiwat wiesä kaiffi muut rinnallaan, sitä tosiaankin käypi waikeaksi ymmärtää. Kyllä täläläisellä wäestöllä on paljon wanhaa kaunista ja mieltä hellyttämää tapaa panna ewät matkassa tasan, mutta kukaan ei woi enempiäään ja luonnollain mukaan jortuu heikoin aina ensimäijji.

Kun ei nyt vielä kuulu mitään ei awunkeräysluwistaan, ei lainoistaan, siwistetään siinä piankin täällä parikuuftausta kestämään rospuuttoon ja siinä sitä sitten ollaan. Wiljawarat owat kuopiossa ja Dulussa, 20—30 peninfulman päässä kuletettawissa — ei siunkaan muulla kuin kyyhtyspostilla!

Syvä oliji kun hywin käwisi, waan onpa syytä pahaatkin pelätä — josko tuolla nyt muuten nykyisissä oloissa käyneekään pitäminen wällä, ajatellaanko häntä yönjä päiwänjä tästä maasta pois-pääjää tahti kufistumista sen mul-tiin, milloin ja miten, samapa tuo.

Kärjimyksset opet-tawat.

Kärjimyksset owat usein hywänä kouluna. Ne eiwät ainoastaan tarfaise ihmisen luonnetta että hän woi paremmin, tynnemällä mielellä wastaanottaa toisia kärjimyksiä, waan ne antawat suoranaisia opetuksia ja siellessen kärjijöille että myöskin muille.

Suomensota opetti Aleksanteri ensimmäiselle että Suomen kansaa ei walloiteta kowuudella. Jos kohtafin se sillä tuli ulkonaisesti woitetuksi, ei tuommoinen woitto ollut täydellinen. Sen kyllä Aleksanterin tarffa filmä huomasi. Eikä kowuuden osoittaminen ollut hänen tarkoituksensaakaan, eikä se sopinut hänen lempeälle luonteelleen. Hän tahtoi woittaa kansamme rakkauksella, hän tahtoi että se itsestään hä-nelle antautuisi. Ja siinä hän onnistui. Ulkonaiset pakkokeinot woitettua kohtaan eiwät lähennä sitä woittajaan. Wasta silloin on walloitus täydellinen kuin woitetun sydän on walloitettu.

Teetä

sivulla olevalla leimalla ja tavaramerkillä varustettua, saadaan kaikissa hyvin varustetuissa kauppa-puodeissa.

Jokainen kääri sisältää tutkimustodistuksen.

Kullervo, Tapaturmavakuutusosakeyhtiö.
Asiamies ERIK PIRINEN.

Herroille Nimismiehille
Ulosotto-
päiväkirjoja

Kajaanin Kirjapaino
Kajaanissa toimittaa kirjapainoon kuuluvia töitä.

Kajaanin Kirjapainossa.

Ulkonainen yhteys saattaa kyllä olla jonkunlainen ilman mitään sympatioita, vaan tuo yhteys on ainoastaan näennäinen ja epäedullinen, jopa suorastaan vahingollinenkin molemmille puolille. Onhan esim. avioliittoja solmittu voittamalla ulkonaisesti, vaan valloitus siinä tapauksessa ei milloinkaan ole ollut täydellinen. Kukaan ei pakolla kostonaan antaudu. Kuivallisia rettelöitä vaan syntyy semmoisissa liitoissa.

Jos olisi tarkoituskun sydämen valloitus ja toisen kiinnittäminen itseensä kun ei tunneta keinoja, miten se tapahtuu, ei tuommoinen onnistu. Kun ei tunneta sen yksilön eli kansan luonnetta, jota tahdotaan puolelleen voittaa, on voittaminen mahdoton. Vaan jos tässä vielä on itsekäät ja kateelliset pyyteet lisänä, jotka muuttavat kerrassaan entiset hyvät olosuhteet, on voittaminen sitäkin mahdottomampi.

Mekhanteri ensin. näkyy tunteneen kansamme luonteen ja sen vuoksi hänelle, sekä hänen korkeille jälkeläisilleen, onnistui, kun tähän tuli lisäsi lempeä luonne ja toisenkin parhaan katsominen, kansamme voittaminen siällisestikin. Näin ollen elettiin ja edistettiin onnellisina, hyvässä rauhassa ja somussa molemmiin puolin.

Mikä kuluu ja niin muuttuvat mielettin, uusia ihmisiä tulee entisten sijaan. Mielekäs muuttavat usein pahain ihmisten vaikutuksista, jotka toisia kadehtivat, kun näkivät näillä toisilla olot olevan paremmat kuin itsellään. Se koettavat kaikin tavoin noiden uusien ihmisten mieltä muuttaa, kun se ei ole onnistunut entisten suhteen. Ja se usein onnistuu monenmoisten asiain jottamisella yhteen, kun viisaasti ja viettaasti menetellään.

Monesti myöskin vaikuttavat mielen muutokseen osaltaan jotkut joutuvat pikkuseikat; semmoisten kerrotaan m. m. olleen syynä että meitä läisjetin olot joillakuilla tahoilla katteruutta herättivät. Kun joku yfityinen tekee jonkun tuhmuuden, lankee syy siitä koston niskoille. Sihin tuommoisten joutavuuksien pitäisi antaa jotteutua isompiin asioihin. Jokainen vastatsoon itse yfityisesti teostaan ja tuhmuudestaan, ilman että syytä ja vihaa tarvitseisi tästä langettaa koko kansaa vastaan. Ja jos mitä pienempi epäkohtia löytyisi, joiden luultaisiin vaikuttavan kansain välisiä asioita, ei luullaksemme tämmöisten laillista tietä korjaamista kukaan toisikansalainen vastustele. Eläesämme onnellisina laien mukaan emme itse tämmöisiä huomaa, vaan olemme kiitollisia, jos meitä niistä huomautetaan, vaan ei semmoisista eikä siten kun jottu venäläiset lehdet tekewät. Kun waan saamme pitää meille wälttämättömät, ifilä perityt ja hallitsijain wahwistamat oikeutemme, ja luonteellemme ominaisen yksilöllisen wapautemme, emme muuta pyydäkään. Silloin olemme tyytyväisiä; sillä ei kukaan järwä ihminen todellisesti uskone muuttamain luopioiden ja hännän heiluttajain puheita ja olojemme moitteita, jos ei tahdo uskoa.

Mainitsimme edellä, että Mekhanteri ensimmäinen oppi ja tahtoi oppia tuntemaan kansamme luonteen. Se oli hänelle mahdollista matkoillaan kan-

jamme keskuudessa. Ja tosiaankin hän käytti kansamme luonteen tutkimiseen parasta keinoa. Mitenkä oppi kansaa paremmin tuntemaan, ellei matkustelemalla sen parissa ja mitenkä oiaa oikein kansalle itselleen onneksi hallita kansaa, jos ei sitä tunne. Mekhanterin tarkoitus oli kehittää kansamme hywinwointiin sen omain, entisten laitosten perusteella. Hän huomasi että tätä kansaa, jos tahtoo sitä säilyttää, ei jowi orjan lailla hallita, sillä sen luonne ei siihen sovelu. Se ei ole tottunut kumartelemaan, waan käyttämään yksilöllistä wapauttaan itensä ja samalla kansansa ja koko waltion hyväksi. Hänen korkeat jälkeisensä owat myös sen huomanneet parhaaksi poliittiseksi Suomea kohtaan.

Joko nyt siis, huhuja semmoisia kuuluu, oltaisiin joillakin tahoin huomattu että kansamme luonne entiesä persoonallisessa wapaudessaan kaswattuna olisi tästä wapaudesta niin pilautunut että jokaisen omaa wapautta, jota hänellä aina on ollut ja johon hän on tottunut ja jonka nojalla hän on wapaasti saanut ajatuksensa ilmi tuoda, pitäisi rajoitella täällä. Emme sitä usko; mitkäpä sitä osottaisi. Ei juinkaan se että juuri sen nojalla kansamme on kansaksi kehittynyt. Wastagittuna jotentaan ei se ole mitään, eikä tule mitkään. Warmaankin on wäärin ymmärretty kansamme luonnetta, jos niin tahdotaan, eikä tunneta koko kansaa, jos luullaan sen tuota wapauttaan wäärin käyttävän.

Jo pienuudesta pitäin olemme kuulleet, miten ihmiset jo kunnioittawasti puhuivatkin hallitsijain persoonista ja heidän suomastaan hyvästä. Mitä syytä siis olisi luulla tämmöisen kansan wapauttaan wäärin käyttävän. Se pyytää ainoastaan huolensa saada esille tuoda wapaasti.

Ohkä owatkin waan huhuja äskettäin kuulemamme ja pelkäämamme tiedot ja juokoon Jumala että niin olisi.

Rautatieasiat waltioapäiwillä. Niinkuin aikaisemmin on kerrottu, senaatti on päättänyt ehdottaa että ainoastaan Sijalmen—Kajaanin rataa ensi warain hoitokautena ryhdyttäisiin rakentamaan. Tämän jälkeen tulisiwät senatin mielestä etusijassa rakennettawiksi Seinäjoen—Raskien ja Sawonlinnan—Laatokan radat. Ensimmäinnä rata tulisi jatama raitteineen 113,95 km. pitkä ja maksaisi normaalaraitteina 10,272,000 mk. sekä 1 metrin raitteella 9,172,000 mk. Jälkimäinen rata tulisi Sawonlinnasta Kerimäen, Puntaharjun, Puntajalmen, Simpeleen ja Elisenwaran kautta Kurkijoen kauppalaan, tulisi 98 km. pitkä ja maksaisi normaalaraitteineen 12,038,000 mk. sekä 1 metrin raitteella 10,735,000 mk. Ratsien ulkomaisten rahamarkkinain nykyisen tilaan ei senaatti ole tahtonut esittää näitä ratoja vielä rakennettawiksi, mutta niiden suunnitelmat ja kustannusarwiot jätetään säädylle, jotta puolestaan saawat asiasta päättää.

Kuvernöörin ehdokkaita. Waasan läänin kuvernööri on N. Pr. Kuullut mainittawan Pietarin Suomen

passitoimiston päällikköä, waltioneuwos L. F. Munkia, Mikkelin läänin kuvernööriksi T. F. Bläfeldiä ja Wiipurin läänin kuvernööriksi kenraali Rechembergiä.

Wiborgsladet mainitsee ehdokkaana Wiipurin saman, Mikkelin waltion. Munkin ja Waasaan kenraalimajuri M. v. Blomin.

Keskushätäapukomitealle on nyttemmin ilmoitettu että h. ylh. kenraalikuvernööri on antanut luvan rahawarojen tai muiden tarpeiden lewäämiseen hädänalaisten hyväksi kadon kärsineissä osissa maata, kuitenkin ehdolla että nämä keräykset tapahtuwat yfitynomaan waapaehtoisilla lahjoilla.

Metsänwartin wirta. Toisen kerran awonaisena ollut tämän kaupungin metsänwartin ja siihen yhdistettyä puutarhurin wirtaa ei ole umpeen menneen hakemusajan kuluessa kukaan hakenu. Wälitajaisena metsänwartinana toimii edelleen puuseppä K. Juntunen.

Kajaanin naiskäsityskoulussa on viime wuoden kuluessa ollut sijänsirjoitettuna 19 oppilasta. Oppilaat owat valmistaneet wuoden kuluessa 1092 metriä erilaisia fanaita, 144 kplettä ompelemalla ja 43 kplettä kutomalla tehtyjä töitä.

Kajaanin Maalaisseura on osastanut 100 hl siemenkaurajoja, joita seururan jäsenille kewällä siemeniksi myydään.

Weskeli-protestien luku täällä teli wuoden 1899 viime puoliskolla:

Seinäkuulla	7
Elo "	6
Syys "	6
Loka "	9
Marras "	4
Joulu "	8
Yhteensä	40

Ensi vuosipuoliskolla oli protesteerattuja weskeliä 25, joten kaikkiaan mainittuna wuotena karttui semmoista 65.

Yhteiskoulun johtokunnan kokouksessa t. k. 10 p:nä walittiin edelleen puheenjohtajaksi täksi wuodeksi pankinjohtaja Dicander sekä kirjuri rehtori Lindgren.

Wenäjänkielen ja samalla ensi luokan lastenkannan ja suomenkielen opettajaksi ensi lukukaudeksi walittiin 4 hakijasta ylioppilas Jidor Bergh. Luulupettajaksi walittiin neiti S. Noos, waimistelu rehtori Lindgren ja kirjuripidon kasjöuri E. Pirinen samaksi ajaksi.

Palanut lapsi. Säräisniemen piijänsä Kantarin Anttilassa noin wiisi wuotias poika paistoi nauriita hiilustalla, jossa oli kiehuwa wesi, siihen poika horjohi, pata kallistui ja wesi kaatui hiilustaan josta koko huone tuli tuhkun pölyä täyteen, pojan kaswot paloiwät kostonaan muodottomaksi iäkiksi. Lääkettä oli saapuwilla liinösiä, jolla palaneet paikat woideltua, noin kolmisen tiiman ajan kärsien kowia tuskia waiwui poika horrostilaan,

jossa tätä kirjoittaisja vielä oli. Epätietoijena on, tuleeko hänestä eläjää, tai jos niin käwisi mitä jälkeiswauruksia palosta jää.

Tulipalo. W. k. 23 p:nä syntyi tuleen Järwellä-niminen talo Paltamon Melalahden kylässä. Tulen uhriksi joutui uusi asuinrakennus, sijäntäen wiisi huonetta. Rakennus oli wakuutettu kunnan paloapuyhtiössä. Wahinko tekee noin 1500 markan painfeelle.

Säräisniemen Pellonpäässä käydesjani kuulin wiereisestä huoneesta hätähuudon, luulin olevan huoneen tulesja ja riennän katsomaan, waan wastaani tulikin palawa lapsi, jota parhaallaan sammuttiwat ja onneksi niin sopiwalla ajalla ja sopiwalla tawalla, että lapsi pelastui ainoastaan peljästyneenä, kertoo kirjeenwaihatajame.

Eräs aarteen paljastus.

Yliopiston konsistorin päätöksen mukaan toimitettiin Porthanin historiallisia käsikirjoituksia sijälätwän arkun awaus t. k. 4 p. klo 12 päiwällä konsistorin istuntopäiwällä. Awauksen oliwät määrätty toimitamaan yliopiston rehtori, prof. Sjelt, rahaston tarkastaja prof. Lang sekä walmioehinä prof. Danielson ja wapaahra E. G. Palmén. Sitä paitsi oli useita yliopiston opettajia ja muita asiantuntajia kokoontunut historiallisen aarteen paljastusta katsomaan.

Prof. Edw. Sjelt alkoi toimituksen kertomalla lyhyesti tämän merkillisen kirstun historian.

Wähän ennen kuolemaansa 14 p:nä maalisk. 1804, lahjoitti kanslianeuwos Henrik Gabriel Porthan testamentilla kaiken omaisuutensa Turun akatemielle, laulujen samassa sen toiwomuksen että yliopiston silloinen sijaistansleri piispa Tengström tarkastaisi hänen hallusjaan olevia kirjeitä, muistoonpanoja y. m. asiakirjoja evottaakseen niistä yliopiston kirjastoa warten, mitä tieteelle katsotaisiin olevan hywäksi.

Kolmentoista wuoden kuluessa Porthanin kuoleman jälkeen oli piispa Tengströmillä hänen paperinsa tässä tarkoituksesja hallusjaan. Maalisk. 24 p. 1817 piispa sitten jätti yliopiston konsistorille näin kuulwan

Wöyriin memoriaali.

„Wihdoin on minulla tilaisuus jätetää R. yliopiston säilyyn kanslianeuwos ja ritari Porthanin wäähä ennen kuolemaansa minun säilytettäväksi uskotut yfityiset kirjeet sekä semmoiset käsikirjoitukset ja asiakirjat, joiden wasta kaukaisessa tulewaisuudessa pitäisi tulla yleisön tietoon.

Olen itse nähin lisännyt:

1:o) Useita asiakirjoja, jotka owat kuuluneet täällä aikaisemmin toimineelle Aurora seuralle ja jotka seururan haajaantuesja 1780-luvun alusja jäwät kanslianeuwos Porthanin haltuun.

rällä. Nekin owat jo kuolleet, Janne kuvernöörinä ja Kalle lääkärimä.

* * *

Jos nyt vielä rupeaisin muistelemaan Kajaanin koulun sen alkuisia oppilaita, niin täytyy sanoa, että koulun perustaja ei woi wisahtakaan opettaja enustaa oppilaidensa tulewaisuutta, sillä onnen jattumat, taikka Sallimus, määrää useinkin ihmisen asemaansa ja „juma-lasja on kaikkien juoksumäärä“. Koulun „primus“ oli papin poika, mutta jattui olemaan kowapäinen. Hänestä koetettiin tehdä maanwiljelijää Mustialassa, mutta ei tullut sitäkään ja hän kuoli jo nuorella iällä. Erästä Jiwari-nimisestä pojasta kuuluu tulleen lakimies. Kuffarin Jusfi on Amerikasja. Minä sain häneltä kerran kirjeenkin, jossa kertoi olleensa monta wuotta Ruotsissa, siellä sanoi naineensa ja janoi olevansa monen lapsen isä. Katsi kaikkein siwointa poikaa koko koulussa oliwät Pastoriin Kalle ja Her-

2:o) Useita kirjeitä yli-intendentti Frenheim wainajalta ja arkkipiispa Manderilta prof. Bilmak wainajalle sekä sita paitsi muutamia erikirjeitä mainitulle arkkipiispalle.

3:o) Nowasti Lauri Sambraeutjen päiwäkirja Norföpingin w. 1800 pidetyistä waltioapäiwistä.

4:o) Sotamarski kreimi Meyerfeldtin yfityinen kirjeenwaihto kuningas Kustaa III:n ja herttua Kaarlen kansja sotawuojina 1788—1790 jonka leskirouwa kreiminna Meyerfeldt oli K. Yliopistolle lahjoittanut ja joka on hänen sinetillään suljettu käytettäväksi wasta myöhemmin tulewaisuudessa.

5:o) Saman Herran kirjeenwaihto ruotsjal. kenraalien kansja saman sotareiden aikana; niinkään hänen leskirouwaninsa Turun akatemielle lahjoittama ja tämän sinetillä warustama.

6:o) Kanslianeuwos ja ritari Schönbergin muistoonpanoja hänen elämäntapauksistaan ja sen ajan waltioillijista toimista, joihin hän oli ottanut osaa.

7:o) Oma yfityinen kirjeenwaihdoni, joka tulewaisuudessa tullee walaisemaan muutamia aikani waltioillijia tapauksia sekä semmintin Suomen kirjallisuuden historiaa.

Kirstu, jossa nämä paperit säilytetään, saatane ajettua yliopiston rahastopölyihin päälletkirjoitustella, ettei sitä jaa awata ennen w. 1900. Pääluon awaimen pyydän itse saada säilyttää niin kauan kuin elän sekä että se minun kuoltuani saadaan sinetillä suljettuna säilyttää tuomioapitulin kasja-kirstussa määrätään asti. Samalla ehdotan, että kirstun kahteen ulkolukoon kuuluwista awaimista toinen aina sinetillä suljettuna säilytettäisiin R. yliopiston kirjastossa, sekä lueltaisiin sen kalustossa ja toinen niinkään sinetillä warustettuna yliopiston konsistorin rahakirstussa, tarkastettawaksi jottaissaja tämän neljänneswuosittain tapauksissa tarkastujissa, jolloin pöytäkirjassa josta kertaa olisi mainittawa, että sinetti on ollut murtamaton.

Turusja, 24 p. maalisk. 1817.

Jac. Tengström.

Konsistori suostui näihin ehdotuksiin.

Jälkeen Turun palon w. 1827, jolloin mainittu kirstu saatiin häwitykseltä pelastetuksi, lienee se arkkipiispa Tengströmin toimesta awattu, luultawasti jotta nähtäisiin oliwatto asiakirjat wahinkoittumatta ja luultawaa on, että 5) kohdassa mainittu Meyerfeldtin kirjeenwaihto 1788—90 wuosien sodan kenraalien kansja, silloin erotettiin niistä papereista, koska se erityisessä käärosjä ja sinetillä suljettuna säilytettiin tärkeiden asiakirjain joukossa wuoteen 1858, jolloin se konsistorin päätösjestä awattiin.

Meyerfeldtin papereille, jotka w. 1806 oli lahjoitettu yliopistolle, oli lahjoittaja leskirouwa Louise Augusta Meyerfeldt määrännyt 50 wuotisen säilytysajan. Kun oja näistä säilytettiin Porthanin kirstussa eikä Porthan ollut jälkeensjättämilleen kirjeille ja asiakirjoille määrännyt mitään määrättyä salassäilytysaikaa, ehdotti prof. J. Ph. Palmén yliopiston silloisena rahastontarkas-

manni R—s, joista minun tietääkseni tuliwät merkillisimmät miehet. Pastoriin Kalle ei seurustellut tenenkään kansja, hän kului yfityn kotinsa ja koulun wälillä ja luki waan. Mutta hänestä tuli oppinut mies ja seminaarin opettaja, jolla olisi woinut olla suuri tulewaisuus, jos ei olisi kuollut jo nuorella iällä. Hermann oli toisenluontoinen. Waiikka hän oli herrassukua ja ruotsifko, niin hän seurusteli minunkin kansjani, ja käwi usein minun majatalosjani, jossa me piirustelimme karttoja. Hänestä kuuluu tulleen ympäri Suomen tunnettu tehtailia.

Meidän neljän umnikko-suomalaisen pojan koulun käynnistä ei tullut mitään hyötyä ainakaan isänmaalle. Ceraa kohtain kerran jättänä muutamassa rautaruutissa. Kustusta tuli nahkuri. Jisakista minulla ei ole mitään tietoa. Ja minusta, joka olen tätä muistelemassa, tuli waan

Matkailia.

Kajaanin koulussa,

40 vuotta sitten.

(Jatkoa 3 n:roon.)

Rehtori wiskasi yhden kortin pöydälle ja kysyi: „mitä tuo on?“

Jusfi ei ollut korttia tuntemiansa.

Rehtorilla oli hylen pituinen wefakädesjä, jonka nimi oli „pekkid“, jolla kalulla oli kaikkien tarkoitusta: sillä osoitettiin kartalle ja annettiin selkään milloin sitä tarwittiin. Rehtori kopisteli sillä wefalla jonkun aikaa Jusfia, niin että farkatakki pölysi ja kysyi uudelleen: „Mikä kortti tuo on?“

„Tililouwa“, tunnusti Jusfi.

Rehtori wiskasi toisen kortin pöydälle ja kysyi sen nimeä, mutta Jusfi ei ollut sitäkään tuntemiansa. Taas kopisteltiin wefalla farkatakkia, kunnes Jusfi

tunusti, että sen nimi oli „herttukungas“. Samalla keimolla saatiin Jusfi tunnustamaan kolmannen kortin nimi, että se oli „pata-ässä“.

Silloin janoi rehtori: „Joo, kyllä sen näkee, että muutamia kortteja sinä waan tunnet“, ja sitten sai Jusfi ensikerran „kypäläänä“ kortinhönnistä.

* * *

Wuositutkinto Kajaanin koulussa ksjäkuulla 1859 oli harwinainen siinä suhteessa, että siinä oli useita muistettawia miehiä koolla. Piispa Frosterus tuli Kuopiosta melkoisen seurueen kansja ja sai majapaikan kauppias Michelsonin talossa. Talon piika moitti, että kowin se oli „rantt“ mies: waiikka puhtaimmat lakanat, mitä talossa löytyi, oli pantu wusteelle, niin vielä oli lewittänyt waimonsa jaalin lakanain päälle, ennen kuin maata pani. Piispa Frosterus oli jo silloin hywin wanha mies, pitkä ja hoikka, ainoastaan muu-

tamia wöjemeitä hiuksen hainwia päässä, joita hän koetti lattaamatta kääriä päälakensa ympärille; kultainen pisanan risti rinnalla, kultawitjasja. Ei hän puhunut yhtään suomenkielestä sanaa, waan antoi joitakin ohjeita ruotsiksi seuralaisillensa. — Siellä oli Paltamon rowasti Nejmelaesus, Kajaanin koulun silloinen tarkastaja ja ensimmäisen suomenkielisen yleisen historian teliä. — Siellä oli pappismies Murman, laiha ja mustawerinen mies, jota oli kerjupojasta lähtenyt opin uralle ja kuoli kirkkoherrana josjakin pitäjässä Jnferinmaalla. Hän kirjoitti ensimmäisen selutieteen oppikirjan suomeksi. — Siellä oli rowasti Immanuel Bergh, kolkköääninen mies, musta, tuuheu korwaparta, joka kuoli Limingan rowastina. — Siellä oliwät Kajaanin apteekarin Walmgrenin pojat Janne ja Kalle, pulsat miehet molemmat, wasta ylioppilaita siihen aikaan, jotka oleskeliwät keälomalla kotonansa, siellä pienessä eri ratenuksesja kartanon pe-

tajana w. 1861 konfistorissa, että kirstu awattaihin ja siitä otettiin pari Meyerfeldtin papereita, myöskin Porthanin kirjeet ja käsikirjoitukset sekä Aurora-seuran asiakirjat, jotka Porthanilla oli ollut hallussaan.

Konfistori päätti 12 p. huhtif. 1862 asiasta äänestettyään, että Porthanin kirstu oli awattava, waan että siitä oli otettava ainoastaan se kääre, joka sisälsi Meyerfeldtin kirjewaihdon kuminaas Kustaa III:n ja Södermanlandin herttuun Kaarlen kansja, josta jälkeen kirstu oli suljettava ja sinetillä varustettava sekä siinä säilytetyt muut paperit säilytettävät vuoteen 1900, jolloin kirstu oli awattava.

Nyt oli siis awauksen hetki tullut. Kaikki lähestyivät uteliaasti merkittäviä kirstua, joka hywin vaatimattoman näköisenä, mustaksi maalattuna ja aiwan yksinkertaisesti raudotettuna lepäsi pöydällä. Kooltaan oli se noin 1/4 metrin pituinen ja 1/2 metriä korkea. Läsnaolewien todistettua, että sinetit olivat murtamatta, awattiin lufot, mikä näiden ruostumisen vuoksi ei ollut aiwan helppo asia.

Kirstu oli aiwan täynnä paperia, kellastuneita, hapraita, tiheään kirjoitettuja irtonaisia lehtiä, kokonaisia paperimyyntöjä ja niidotuja käsikirjoituksia. Niitellen otettiin paperit ulos ja lyhyen tarkastuksen jälkeen jaettiin selville, että kaikki asiakirjoissa luetellut koloimat olivat paikoillaan. Mutta mitä ne sisälsivät? Niin, siitä jaodaan ojaapuilleen selkoa vasta kuin prof. Danielson ja Palmén ovat tehneet heidän toimieheen uskotun erikoisluettelon ja paperien sijällyksestä syvennässä merkityksessä vasta sitten kun historian tutkimus on ehtinyt niihin perehtyä. Sen verran saattaa kuitenkin jo kohta arvostella, että suuri joukko näitä papereita, esim. kaikki Porthanin alkuiset, olisi ilman haittaa jo aikaisemmin woinut tulla julkisuuteen ja tutkijoiden käsiin. Erittäin arvokas ja hauska löytö oli, että M. Caloniuksen kirjeet Porthanille, joiden on luultu joutuneen hukkaan, löytyivät arkusta. Nämä tietysti tulevat arwookkaiksi täydennyksiksi Porthanin kirjeisiin Caloniukselle, jotka aikaisemmin ovat julkaistut. Arkan pohjalta löytyivät Aurora-seuran säännöt alkukirjoituksena, sen jäsenluettelo (wailinainen) ja taloudelliset laskut.

Arkkipiispa Tengströmille kirjoitetut kirjeet tulevat toivottavasti walaajamaan waltiohallintain olojamme tämän wuosijadan kahden ensimmäisenä wuosijuhmenenä. Waltittawasti ei arku kuitenkaan sisällynyt mitään Tengströmin omakätisiä muistoonpanoja, joita oli odotettu jemminkin siltä ajalta, jolloin hän oli suomalaisten komitean jäsenenä Pietarissa.

Joka tapauksessa edelläkerrottu arkuawaus on tuntuwasti lähennyt historiallisia lähdekokoeliamme. — P. Lehti.

Dulun—Waalun rata. Dulun kaupungissa on jonkun aikaa ystävyyssissä piireissä puuhattu saada Dulun—Waalun rautatietä toimeen ystävyysseratana, koska tämä ratajuunta näy saawuttawan waltioapäiwillä kannatusta, waikka sitä sitaläiset piirit pitävät kannattawaisuuksensa tafia johtajain edullisena, kun radan warrella arwattawasti perustuisi useita ja useita tehdaslaitoksia. Niitä on edistynyt siinä määrin, että on ulkomaistakin rahaa tiedusteltu ja tietoon saatu tarfotusta warten, ja lienee jonkulainen alustawa ojaakirjoitus tehty. Nyt on aikomus ennen pittää neuvotella radan warrella olewien maanomistajien kansja siitä, mistä hinnasta he olisivat halukkaat luowuttamaan rautatietä warten tarpeellisen maa-alan ja samasta asiasta tehdä alustawia sopimuksia. — Nasta tulisi kulkemaan pohjoispuolella Dulun jokea. — Louhi.

Wenäläinen lehti Suomesja. Pietarin lehdet tiedävät kertoa että „Finlandskja Gaseta“ (Suomen lehti), jota toimitetaan Helsingissä, kenraalikuvernööriin hallituspaikassa, rupcaa ilmestymään 1 (13) p. tammik. 1900, ensi alkui kolme kertaa wuokossa. Tarpeen waatesja annetaan lisälehtiä. Sitä paitsi ajotaan toimittaa kerta wuokossa ilmestymä lehti suomenkielellä.

— Toimittajien, ewankelinen kansjalehti, n:o 1 on ilmestynyt Lehti tulee ilmestymään Hämeneenlinnasja joka toinen torstai ja maksaa postisja 1:55, ajamiehillä 1:55. Toimittajat M. J. Kaunio ja B. Lindberg.

— Boren posti. Tukholmasta jähkötetään t. k. 7 p:nä. Pelastajalawat Neptun ja Merkur olivat eilen Boren hukkumispaijalla. Sukeltajain ei onnistunut saada yhtään postijättä käsiinsä, jota wastoin he pelastivat neljä arkuua.

— Ei mitään uutta auringon alla, sanotaan, waan eiköhän sekin liene uutta, sanoo P. Lehti, kun eräällä „työmiehelle“, joka ei vielä ole täyttännyt kahja wuotta, on tuotu ruununweroista wuodelta 1899, jossa tätä „työmiestä“ werotetaan 3 markalla 4 pennillä ja jos jättää määräämääränsä suorittamatta, niin saa tietysti — marssja Katajanokkaan.

— Kanhea murha tapahtui w. k. 20 p:nä Lapwäärtissä. Otto Ewert Stogman, joka edellisinä päiwinä oli juopotellut, ehdotti mainittuna 20 päivän aamuna waimolleen Alma Fransiskalle, että he yhdessä lähtisivät Kristiinan markkinoille, johon waimo oli kuitenkin suostunut, waan lähti pois kotoa. Kun hän klo 5 iltapäiwällä palasi, makasi mies juopuneena sängyssä. Huoneessa oli sen ohessa kaikki naapurin waimoa. Stogman lähenteli waimoaan ja isti tähän puolelleen haawan kaswosihin ja toisen wasempaan kylkeen. Waimo pakeni tuwasta, mutta waijui pihalla tuolleena maahan. Stogman sen jälkeen leikkasi omaan kurkkuunsa haawan, jota pidetään hengenwaurallisena. Stogman ja hänen waimonsa olivat molemmat noin 35 wuoden ikäiset. He ovat pitemmän aikaa olleet Amerikasja, jossa S. oli kerännyt kofon 12,000 markan omaisuuden. S. oli tunnettu hurjapäiseksi. — K. T.

— Petyneet toimeet tulewat wihdoinkin ilmi. Kwiinslannista kirjoittaa Matti Kurikka m. m. seuraawaa:

Olen täkäläisistä oloista kirjoittajani tahallani jättänyt kertomatta missä hommissa minä olen ollut tehdäkseen juuren siirtolaisaatteen toteutumisen mahdolliseksi. Nyt kun asia on saanut aiwan uuden käänteen, kerron asian alusta lähtien, jolloin omattin seikkailuni tulewat nähtyiin.

„Droya“-laidan saawuttua Sydneyhin oli minua wastaanottamassa jähkösanomana, jossa täkäläinen siirtolais-toimiston pääpappa mitä kohteliammin sanoin tyhyi, miten hän woipi minulle olla awuksi. En wastannut sieltä jähkösanomaa, waan riehien heti laivan Brisbonen rantaan saawuttua asiamiehen puheille. Hän tarkasteli minua, niinkuin ei hän usein olisij tennyt minä hän minua pitäisi ja kuinka kohtelisi, etenkin kun minä olin erittäin kohtelias ja waatimaton käytöksessä, jota täällä pidetään nöyryyden ja saamattomuuden merkinä, ja kun hän sai minulta tietää, ettei minulla ollut pakua rahakkearua mukana, sain niinkuin muutkin tulokkaat ajua siirtolaisfarmisja, mutta luwattiin minulle heti wapaat kyydit kaikilla waltion rautateilla.

Sitten seisattui sitten koto homma. Asiamies kyllä raportoisi asiasta ministeriön ja sanomalehdet puhuiwät perin ylistelewin sanoin siitä suunasta, mitä maalle tuottaisi wutterien ja waltitusten suomalaisten tulo. Transwaa-lin sota weti nyt puoleensa kaiken huomion, minä olin silmimnähtäwästi haittana. Kirjoitin silloin kolme wuokoa odotettua pitkän kuuropuheisen kirjoituksen (wuoiksiki lyhäsin ja annoin kääntää englannin kielelle) tarfotuksiani hallitukselle ja eittin täydellisen ohjelman sille, miten siirtolaisuus olisij järjestettävä, jotta tulokkaat ei tarwitisi ensi aikoina käydä perin waltisten kärimysten läpi. Suomautin myöskin, että Kwiinslannin pääasiamies (juuri pääministeri hallituksessa, joka on lomalla siirtolaisuutta järjestämässä) on hallituksen nimesjä sitoutunut minulle suorittamaan 120 puntaa tutkimuksesta, jonka teen Kwiinslannin oloista suomenkielellä. Sain wastausteni, jonka mukaan asia lykkääntyy kaulaiseen tulewaisuuteen. Kun tilani siirtolaisien ja waiwaisten wanhuksien

(joita asuu wälialkafisesti siirtolaiskodissa) jaloissa nyt rupeji käymään yhä sietämättömämmäksi ja kun yhä usjia todistuksia tuli nähtyiin siitä, että siirtolaisia täällä odottiwät monenmoiset waukudet, joita hallituksen puolesta ei näy tahdottawankaan lieventää, loppui kärimwällisyteni. Kirjoitin lyhyen kirjeen siirtolaisasiamiehelle, jossa perin kohteliaasti kiitan hallitusta sen festiystäwyydestä, mutta ilmoitan samalla woimani olewan nyt niin täydellisesti lopusja että minun on pakko lähteä niitä muualle kotoilemaan. Kun minun sitte onnistui (salanimellä) päästä työhön eräseen täkäläiseen tehtajaan, hiwin ilman tultua tawaroineni pois siirtolaiskodista, ja asetuin salanimellä asumaan wuokraamaan työmiesajuntoon. Tukka, parta ja wukset pois waan, niin Matti Kurikka katosi olemattomiin. Luultawasti en uskalla ennen nähtyiin, ennenkuin tykenen täkäläisessä „Työmies“-lehdessä heristämään heille nyrkkiä.

Kirjeitä.

Kuuhmoniemiä 10/1 1900.

Arpajaiset pidettiin Kuuhmoniemen firkonkylän kansakoululla t. k. 7 p:nä koti- ja kansakoulujen hywäksi. Wäkeä oli saapunut tungoksen asti. Eikä ihmekään, sillä noin kymmeneen wuoteen ei täällä ole arpajaisia ollut ja taitaa montakin kymmettä wuotta kulua, ennenkuin sellaisia saadaan pitää. Usjiffakasti olivat molemmat koulun ijot salit koristetut lipuilla. Toisen salin seinämälle oli sijoitettu arpajaiswoitot luvultaan noin 230. Mitään erinomaista woittoa tosin ei ollut yhtään, mutta sen sijaan ei n. s. huonojakaan woittoja täällä nähty. Eniten huomiota kiinnittiwät kauniit willahuwit, jänhyteitteet, koku-ompeukset, puu-esineet, kirjat y. m. Enjiffi saatiin ohjelmasja kuulla seka-äänistä laulua, jonka jälkeen ylioppilas Wäinö Waler piti terwyhdyspuheen. Seurasi sitten opettaja W. Rantion esitelmä Safari Topeliuksesta, yliopp. kotelas Helpi Raimulaisen lausuma runo ja ylioppilas Saimi Walerin lukema kertomus. Ohjelman loppuofasja seurasi sitten tuo ylewä sifältöinen näytelmäkappale „Suomesta pois“, jota sujui kerrassaan mainiosti. Wälloin pani se yleisön nauruhermot wärjämään kun Lauri ja Leena ystäkättä ilmestyiwät tupaan ja sieltä häwijiwät, milloin taas pani wakawasti ajattelemaan siirtolaisuutta, kun Mattila lausui wakawia sanoja, milloin lensiwät ajatukset tuonne lempimailman partaille, kun Selma ja Antti päättiwät olla Amerikkaan lähtemättä ja jäädä Suomeen, jossa, waikkakin se „on käyhä ja siffi jää, kuitenkin on pappilat niinkuin Amerikasjain“. — Kuwaelma

„Pohjan neito“ sujui niinkään sanjen hywästi. Loma-ajoilla piti olla arpojen myyntiä, mutta ne meniwätkin kaupaksi jo heti puolen tunnin kuluttua. Niin suuri oli tungos arpojen tien ympärillä, että moni ei ennättänyt ostaakaan. Koska noin joka 7:s oli woitto, tuli melkein jokainen ostaja woittaneeksi aina jotain. „Maamme“ laulun laulettua oli ohjelma lopusja. — Hauskat muistot jäiwät näistään arpajaisista mieltiin, mutta samalla täyttää kaihon tunne sydämen, kun ajattelee että tällaisia tilaisuuksia niin wiattonia kuin ne owatkin eräällä taholla katsotaan kieroan ja niitten pitoa koetetaan hankaluutta.

Yleisöltä.

Siitos.

Täten lausun sulimmat kiitokset hra Erik Piriselle sekä hänen perheelleen minulle walkean kautta tullesseen waihinpoon osanottamisesta.

Adam Nikkonen,
Murtomäen Satulasja.

Mukomaalta.

Sota.

Sotakentillä

toimitaan nykyään tawattoman wikkfaasti ja ylipäättänsä käy tänne saapuneista tiedoista selwille, että englantilaisien menestys on huono.

Mitä ensimmäin tulee ottehuun Colesbergissä, jonka kenraali French ilmoitti walloittaneensa t. k. 1 p:nä, mutta josta hänen jo seuraawana yönä karkoittiwät buurit, niin on siellä kahakoita yhtä mittaa, mutta vielä on kaupunki buurien wallasja, waikka French on saanut lisäwäkeä, jolla hän uskoi ottawansa sen wihollisen hallusta. „Magd. Ztg.“ on saanut sähkösanoman, että buurit olivat wallanneet kaikki sekä kaupunkia että rautatietä wallittewat kulkulat ja kattaisseet kenraali Frenchiltä paluutien etelään, pohjoiseen ja itään. Rendsburgista taas ilmoitetaan, että t. k. 4 päivän, torstain, aamuna buurit äkkiä hyökkäsiwät englantilaisien wasejunnan siwustan kimppuun, mutta eiwät saaneet mitään aikaan. Tämän jälkeen wettäytywät he pohjoisemmille kulkuloille, joista heidät karkotettiin pois. Kuitenkin, ilmoittawat englantilaiset, estäwät he englantilaisia etenemästä pitkin rautatielinjaa. Toisja perjantaina tekivät englantilaiset tuiman ryntäyksen Colesburgia wastaan, mutta tästä yrityksestä ei ole saapunut sen enempiä tietoja. French nähty täällä olewan joutumassa yhtä tukkaan wikkoon kuin White ja Methuen jo on saatu, mutta hän tempoilee rajusti, millä menestyksellä, nähtäne kohtakoin.

Ewersti Pilcherin walloitusretki Douglasiin, jolla alusja nähty olewan joltistakin merkitystä, on muttumut aiwan epäonnistuneeksi ja hukkaan menneeksi yritykseksi. Lyötyään t. k. 1 p:nä buurijoukon, johon enimmäkseen kuului afrikandereita, miehitti hän Douglasin kaupungin. Mutta jo seuraawana päivänä ilmoitti hän Douglasin asukkaille, että hän sotasjyistä oli pakotettu lähtemään kaupungista, ja seuraawana aamuna läksi hän joukkojensa ja Englannille uskolliina psyneiden asukasten kansja Douglasista takaisin Belmontin luo. Samoin on kenraali Babington, joka oli ofallisena ewersti Pilcherin retkessä, palannut lähtöajemalleen, leiriin Modderiverin luo.

Wirallisen sähkösanoman mukaan on ewersti Montmorency lähentynyt Dordrechtistä, joka kaupunki sijaitsee etelään Allwal Northista, ja miehittänyt Birds Sibingin aseman, joka sijaitsee Indween wiewän rautatien warrella. Täten on jälleen muttumut mitättömäksi muuan englantilaisen suuresti kelmua woitto. Ewersti Montmorency oli Dordrechtin pohjoispuolella t. k. 1 p:nä jattunut yhteen muutaman wihollisjoukon kansja, joka pakotti hänet peräytyämään takaisin Dordrechtin. Täällä hyökkäsiwät seuraawana päivänä hänen kimppuunsa kapinalliset kapmaalaiset, mutta nämät hän karkotti, ja siitä tekisimat englantilaiset „suuren numeron“. Nyt on kuitenkin ewersti Montmorency t. k. 4 p:nä, kolmen päivän jälkeen wettäytynyt pois Dordrechtistä etelämpään. Luultawasti owat buurit miesluksimpina käyneet kaupunkia wastaan ja tarkottaneet sieltä englantilast.

Korwauksiksi näistä hukkaan menneistä yrityksistä ja tappioista owat englantilaiset saaneet walloitetuksi buureilta takaisin Moltonen ja sen eteläpuolella sijaitsewan Cypbergatin, jotka buurit olivat t. k. 4 p:nä miehittäneet. Otakuttawasti owat buurit jälleen pykähtyneet Stormbergiin. Tällä kentällä on siis asema sama kuin ennen uutta wuotta.

Wafekingistä on ewersti Baden-Powell tehnyt urhean ja tulisen hyökkäyksen, mutta onni ei häntä sen paremmin suosinut kuin että hänen täytyi wettäytyä kaupunkiin takaisin menettämään 44 kuollutta ja haawoitettua. Tätä tappiota ei kannata kaunistella sillä wäitteellä, että buurit olisimat jonkun petturin kautta saaneet aikeesta wihjä ja osanneet olla waruillaan, sillä buurit owat ofottaneet, ettei heitä yllä-

Rajaanin Lehden

irtonaisnumeroita myöddään 10 p:llä
kpl Kirjakaupassa ja Kirjapainosja.

tetä yhtä helposti kuin englantilaisia. Brysfeiliin on tullut tietoja, että Wafeking olisij henkitoreissaan ja että sen antautuminen woi tapahtua joka hetki. Täydellisesti ei tähän uutiseen uskalla luottaa, mutta hywin mahdollinen on Wafekingin kukistus.

LadySmithin ympärillä owat nyt buurit wihdoinkin ryhtyneet hyökkäykseen. T. k. 5 p:nä illalla ryntäsivät he kaupunkia wastaan, mutta tungettiin takaisin. Seuraawana aamuna aloittiwät he jälleen pommituksen ja tekivät uuden, hywin ankaran hyökkäyksen.

Enempiä tietoja ei sen jälkeen ole saatu, mutta Bullerin leirisja huhutaan, että wihollinen on Loppiaijena perin lyönyt Whiten ja ottanut wangiiksi 400 miestä. Kuinka lieneekin sen huhun laita, mutta warmaan owat asiat LadySmithin luona nyt joutuneet woimakkaaseen kulfuun ja odottaa saataanee sanomaa LadySmithin antautumisesta tai walloituksesta. — U. S. r.

Kaikellaista.

— Nuoren tytön ihanteet. Nuori neiti Anna:

— Jos menen naimisiin, täytyy sulhageni olla joko luutnantti tai jokurileipuri.

Kuinka murjaaneja awiomiehiä „kaswate-taan“.

„Herra nähköön niitä miehiä“, päiwitteli rouwa Saapanen eräänä päivänä ystäwälleen rouwa Koiwuselle. „Niille ei kelpaa mitään. Jos on jotakin paistanut, niin se olisij sillä kerrata pitänytkin olla keitetty; jos taas keittää, se olisikin pitänyt olla paistettu, ja jos on molempia yhtäikaa, niin ne ei suwaisse syödä ollenkaan.“

„Wai niin, wai ei herra miehene ole tyytywäinen walmistamiime ruokkin“, puheli rouwa Koiwunen. „Woi-jinpa ehkä kertoa jotakin siitä, kuinka murjaaneja awiomiehiä kaswateetaan ihmisiiksi. Keinoja on kerran ennenkin käytetty, ja silloin oli „kaswatusten“ esineenä minun oma rafas mieheni.“

Hän näet kerran lähetti kotiin tuoreen turkan kästien laittaa sen päiwälliseksi. Mutta minäpä raukka en tiennyt, miten olisjin sen laittanut. Keitin sen tai paistoin pannussa tai uunissa, hänen armonsa olisij nurisut joka tapauksessa, sen tiejin wanhastaan. Sentähden päätin käyttää pientä tempua.

Tuli ruoka-aika ja mieheni astui ruokafaliin katsellen happamasti pöydää.

„Kuo“ — janoi hän — „kuinkas nyt walmistit kalan? Minä olen warma että sinä olet sen taas turmellut, niin ettei kukaan sitä woi syödä.“

Hän otti kannen paistifäälistä ja jatkoi:

„Kas niin, sen woin jo arwata! Mitki juuri paistoit sen? Mähähywin moisin syödä paistettua wirtahepoa! Mitket keittänyt sitä?“

„San olen keittänytkin“, wastasin ystäwällisesti ja nosin toista kanttia. Tuokku, joka olisij saanut kylläisenkin syömään, nousi sieltä.

„Mh — hornaan kofa moska! Sinä tiedät, etten minä niin suuresti ole ihastunut keitettyyn turksaan. Mitket herran tähden ofannut sitä paistaa uunissa ja höystää ostroneilla?“

Koetin hymyillä suloisinta hymyä ja tarjosin häälle palan tälläkin lailla walmistettua kalaa: „Mh minä ties-

fin, että se oli sinun herkkuruokaasi ja valmistin ojan silläkin tavalla. Tästä se on!"

"Herkkuruoka!" huusi hän. Joo, kyllä joo! Halukkaammin nieläsen teitetyt sammakon, kuin tuota."

"Minä olin arvanut että hän tulisi käyttämään tätä aistitasta puhepartta ja niin nostin taas erään kenen ja siellä matala täysikasvuinen keitetty sammakko selki selälään."

"Kas tässä ystäväni" — janoin kohteliaalla äänellä — "toivon että saisit oikein hyvän päivällisen."

Mieheni ei vastannut sanaakaan. Hän koetti hiukan syödä, mutta mikään ei näkynyt sillä kertaa maistuvan, ei paistettu eikä keitetty."

Mutta sen terran perästä ovatkin ruokani olleet rakkaan ukkonni mielestä aivan erinomaisia ja hän on erinomaisin aviomies, mitä tunnen. Eospisi ehkä koettaa sinunkin!"

Odottavan aika.

Oi riennä, aikani, riennä jo vinhemmin! En viipyä voi kanssasi kauemmin, Vaikk' onkin vielä hetkien varjossa: Ma saanko riemua, vaiko tuskia.

Jos riemu on sinun antimes, riennä jo! Tee onnelliseksi oottava inehmo. — Mut' vaikka turha oisikin toivoni, Niin riennä vaan pian, riennä aikani!

Voi, mikset tottele, miksikä astut vaan? En tällä lailla määrään saavukaan. — Nää hetket on kuin pitkiä vuosia; Oi viipymättä nyt, aika, — kiiruhda!

Mutt' liiaks' taisin jo käskä riehtämään ...

Kovinpa alkaa syömeni sykkimään. — Ei . . . oota, oota! . . . hetki jo lähestyy Ja epätoivohan toivo himmentyy.

J. M.

Pieniä tietoja.

Maailman merkisimpiä lehtiä on "Kaloririkki", joka ilmestyy Godthaabissa Grönlannissa. Se ilmestyy terran kuukaudessa kolmipalstaisena lehtenä. Sen latoo, painaa ja jakaa toimittaja itse. Tilauhinta on 2 haahfatekkaa neljännekkeltä. Irtonaisnumero maksaa 1 maariankalan. Koko vuositerran saa 1 hylfeellä.

Toimittaja on tullut waraffaaksi mieheksi lehdellään ja asuu suuressa punafeffi maalatussa puutalossaan Godthaabin pienessä kaupungissa.

Kauhea kawasommettomuus. 60 miestä kuoli w. t. 9 p:nä kamalan räjähdysten tähden Carbon Hillin kawasofessa Wash., 40 peninkulmaa itään päin Tacomasta. Se on suurin onnettomuus, mikä on tapahtunut mainitussa valtiossa. Warfinaista onnettomuuden syytä ei tunneta. Suurin osa uhreista kuului parhaimpaan kawasmiesten luokkaan. Useimmat olivat perheellisiä miehiä.

Lunta Berliinissä. Viimeisinä wikkoina, jolloin oikea talvi-ilma on vallinnut Berliinissä, on kadulta webetty pois 100,884 kuutiometriä eli 50,442 tuormaa lunta.

1 milj. lapseta syntyy kuusi sofeana.

Kananruokaa talvella. Se ravinto, jota kanojen osalle jää talvikaan, on useimmiten fangen ystifoihoista. Ruuanjätteisiin ja navetasta keräämiin aineisiin saavat nuo fottilinnut tyytyä. Nämä ruuafet eivät tietysti lähimainkaan riitä formamaan sitä ritasta ruokavarastoa, joka kanoilla kefallä wapaalla jalalla ollessaan on waltittavanaan. Kananhoitajien sopii kumminkin fangen helposti hankkia niille lufematon joukko eri ruokalajeja keräämällä heinälatojen pohjalle karisseet heinäjätteet ja antamalla ne kanojen walikoitawiksi. Niissä löytyy paljon sellaisia kaswaineita, jotka wastaawat edes osittain niiden kefarawintoa. Parhaita olifivat kumminkin nokkofet eli polttiaiset (wiholai-

set), joita woi hywin helposti kefallä fuuwata ja panna talteen fanojen talwiruuaaksi. Koettakaapa heittää terran heinäjätteitä kanafoppiin, niin näette, miten ahferaan fanat niitä nokfiwat! Kerättää myös kefallä nokfiofiakin foeteeksi!

Mitä yksi lehmä woi tuottaa. Tanskassa on muutamalla farjanomistajalla mustanfirjawa lehmä, joka kolmena viime wuonna on wuofittain antanut noin 4,500 kilo (litraa) maitoa, eli yhteenjä tällä ajalla 13,500 kilo. Kun maito on myyty noin 10 pennistä kilo, on siitä jaatu kaiffiaan 1,350 markkaa. Joka wuosi on jama lehmä synnyttänyt mustanfirjawan fonninwasikan. 2 ensimmäistä myytiin, emenkun ne olivat 3-wuotiaja, 600:sta markasta kappale erälle fonnityhdistykselle, joka myös osti viimeisen, mutta makfioi siitä 750 markkaa, kuitenkin muutamilla ehdoilla. Tuo yksi ainoa lehmä on siis 3 wuonna omistajalleen tuottanut kaiffiaan 3,300 markkaa, eli 1,100 markkaa wuodessa. — Sellaisia lehmäitä jaa, fun farjanja tarffaan walikoi ja käyttää hyviä fonnia!

Kajaanin torihintoja.

Tammikuun 10 p:nä 1900.

Tuore raawasfifa, paisti, 45—50 p. fife. joppa, 30—40 p. fife.
" wasfifantfifa 25 p. fife.
" mateet 30 p. fife.
" siifa 50 p. fife.
Woi 1:90—2:20 fife.
Lehman fieli 50 p. fife.
Palwattu raawasfifa 45—60 p. fife.
Suolattu fielitfifa 1 mf kilo.
Maito 15 p. litra.
Piimä 5 p. litra.
Berinat 25 p. kapp.
Ruina ruisteipä 35 p. fife.
Behmeä ruisteipä 30 p. fife.
Maffa 15 p. fife.
Tafi 80 p. fife.
Rurmiheinät 6 p. fife.
Setahafot 7 mf fiifi.

Ilmoituksia.

Kuulutus.

Julkisella huutokaupalla, joka toimitetaan raatihuoneella keski-wiikkona tämän tammikuun 17 päivänä kello 4 i. p., annetaan vähimmän wativain tehtäviksi:

1:ksi halkojen wedättämistä raatihuoneelle, kansakoululle, yhteiskoululle ynnä muihin kaupungin tarpeihin, tukin- ja someronwetoa sekä kuluvan vuoden kuluessa kaupungista maalaiskunnan rajaan saakka maantien kunnossapito, ja

2:ksi enimmäen tarjoaville annetaan arenille kalastusoikeus kaupungin lähellä olewaan lampiin ja Isovimpeliin tämän vuoden aikana, kaikki wasta määrättävillä ehdoilla, josta täten tieto annetaan ja huomautetaan että hevosmiehet maaltakiu ovat huutokauppatalaisuuteen tervetulleita.

Kejaanissa 4 p. tammik. 1900.

Toimeksi saanut:

I. L. Fagerlund.
Kajaanin pappilan

rakennusrahan lisäksi wuodelta 1898 maaseurakuntalaisilta toimittaa allekirjoittanut asunnossaan tämän kuun ajalla.

Kajaani, 2 p. Tammik. 1900.

I. L. Fagerlund.

Alarik Tervo

Kajaanissa.

Myöpi erittäin hywästi parkittuja Vuotia, Nahkoja, Pieksuja ja Pieksuntarpeita y. m. — Ostaa raakoja Vuotia, Vasikan- ja Lampaannahkoja.

Alarik Tervo

Kajaanissa.

Postissa maksaa

Kajaanin Lehti yhdeksi kuukaudeksi tilattuna ainoastaan 46 p. ja kaupungissa 40 p.

Kuulutus.

Kirvesmiehet saawat suuremman määrän halonhakkuuta Kajaanin kaupungin metsässä kun ilmoittautuvat v. t. metsänwartia K. Juntuselle Kajaanissa.

Kajaani, 8 p. Tammik. 1900.

Rahatoimikonttori.

Ilmoittakaa

Kajaanin Lehdessä.

Kajaanin Lehti on edullisin ilmoittajille itä-Pohjanmaalla, jossa kaikki on wasta-alkaawa, vaan herätöwä undistuspuuhiin. Maanwilyelys- ja meijerikoneiden- y. m. kauppiaille olisi siis ilmoittaminen Kajaanin Lehdessä erittäin hyödyllistä. Ilmoitushinnat: 15 p. etu- ja 10 p. takasiwulla. Pitempiakaisista ilmoituksista alennusta.

Työwäenyhdistyksen jäsenmaksuja

vuosilta 1898—99 kantaa kassanhoitaja kotonaan yhden wikon ajalla.

K. J. Fordell.

Perjantaina

Tammik. 19 p:nä myydaän useampia kuormia maaleiniä Lanton perikunnan pesästä, joka täten halullisille ostajille ilmoitetaan.

Kiehimänsuunkylässä 10/1 1900.

Jobi Leinonen. Holhoja.

Koljonniemen

Höyrymyllyn

Ruisjauhoja ja ohrajauhoja kuorineen jauhettuja. Ohrajauhoja, lestattuja myöpi

Gust. Raninin perilliset

Kuopiossa.

Täällä

alituinen warasto

ruis-, ohra- ja wehnäjauhoja sekä wehnäliiseitä

Kauppias K. Korhosella.

Suomen

Eläinwakuutusyhtiön

ja

Tapaturmawakuutusosakeyhtiön

PATRIAN

asiamies Kajaanissa

K. Korhonen.

"KALEVA"

Oulun ja koko Pohjanmaan ensimmäinen ja ainoa täysin 6-päiwäinen sanomalehti, maksaa ainoastaan 6 mk 1/2 ja 3 mk 1/2 vuosikertaa. — Suorasanainen, kansallinen, maanmiesten järkkä puoltaja. — Kadon kohtaamisessa seuduissa erikoisia etuja helpotuksia ja maksuaitoja. — Kajaanissa kannetaan Kaleva tilaajille kotiin samaan maksuun.

Tutustukaa, itse toimitkaa! Älkää usko kateellisia mielenpurkauksia! Asiamiehiä otetaan.

Laskulanketta

monta eri kokoa

Kajaanin Kirjapainossa

Henkivakuutusosakeyhtiö

SUOMI

myöntää edullisimmilla ehdoilla Henkivakuutuksia, Elinkortteja, Myötäjaiswakuutuksia, Jälkeeläwakuutuksia, Lapsenwakuutuksia.

Yhtiön asiamiehiä allamainituissa paikkakunnissa ovat:

Kajaanissa Erik Pirinen.
Kuhmossa P. Kontio.
Sotkamossa H. W. Leinonen.
Särkisniemellä O. Kowalainen.
Vaalassa J. D. Forsström.
Kuusamossa H. Määttä.

Suurin toimintain henkivakuutusyhtiö.

P. Sidorow

Suomalainen Kalusto-kauppa Helsingissä

Asiamies Kajaanissa

Erik Pirinen

Myypi hyvillä ehdoilla ja kohtuullisilla hinnoilla: Maanwilyelys- ja Meijerikalustoja, Mylly- ja Puunjalostusteollisuuden koneita y. m., y. m.

Tapaturmawakuutusosakeyhtiö

KULLERVO

myöntää

wakuutuksia edullisimmilla ehdoilla. Yhtiön asiamies Kajaanissa

Erik Pirinen.

Pafowakuutusosakeyhtiö

POHJOLA

wakuuttaa edullisimmilla ehdoilla hiinteitä ja irtainta omaisuutta kaupungissa ja maasenduilla.

Yhtiön asiamies Kajaanissa

Erik Pirinen.

Päiwälista.

Raastawanoikeus ja Maistraati, istunto Maanantaisin kello 11 e.p.p.

Kaupungin pormestarin vastaanottoaika klo 9—11 e. p. p.

Rahatoimikamarin kokoukset jokaisen kuukauden 1:nä arkipäiwänä.

Rahatoimikonttori auki Maanantaisin kello 6:sta j.p.

Kansallissakepankin konttori, rehtori Theodorin talossa, auki joka arkipäiwä kello 10—12.

Säästöpankki Lauvaintain 6:sta j.p. Sääksänoma-konttoori auki arkipäiwinä 8—2 ja 5—7. Sunnuntaina 9—11 sekä 5—7.

Kansankirjasto: Sunnuntaina 3—6 j.p. ja Torstaina 6—7 j. p.

Lukusali: Sunnuntaina 3—7 j.p. ja Torstaina 6—8 j.p.

Lääkäri.

Piirilääkäri, Tri O. W. Wennerström vastaan ottaa sairaita kodissaan klo 9—11 e.p.p. ja 5—6 j.p.p. — Tapa turma kohtauksia joka aika wuorokaudella.

Sairaat, jotka pyrkivät sairashuoneeseen otettaviksi, saapukoot sinne klo 1/2 päiwällä.

Käynti sairashuoneella sairaitten tykönä on sallittu klo 9—10 ja 4—5.

Kajaanin postikonttori pidetään awoinna:

Maanantaina, Tiistaina, Torstaina klo 9—12 e.p.p. ja 3—6 j. pp.

Keskiviikkona, Perjantaina, Lauantaina klo 9—12 e.p.p. ja 2—5 j. pp.

Sunnuntai- ja juhlapäiwinä klo 9—10 e.p.p. ja 5—6 j.p.p.

Postien tulo-aika:

Sunnuntaina a. p. Iisalmelta ja i. p. Ristijärveltä ja Hyrynsalmelta.

Maanantaina a. p. Kestilästä, Iisalmelta ja Paltamosta sekä i. p. Sotkamosta ja Kuhmoniemieltä.

Tiistaina a. p. Iisalmelta.

Keskiviikkona a. p. Vaalan kautta Oulusta ja Paltamosta.

Torstaina i. p. Ristijärveltä, Hyrynsalmelta, Puolangalta, Suomussalmelta, Sotkamosta ja Kuhmoniemieltä.

Perjantaina a. p. Iisalmelta.

Lauantaina a. p. Vaalan kautta Oulusta ja Paltamosta sekä i. p. Sotkamosta.

Postien lähtö-aika:

Sunnuntaina klo 7 j.p.p. Iisalmelle.

Maanantaina Iisalmen postin saavuttua Sotkamoon; klo klo 11 a. p. Paltamoon ja klo 10 i. p. Ouluun, Vaalaan, ja Särkisniemelle.

Tiistaina Iisalmen postin saavuttua Kestilään ja Puukkilään ynnä Oulun postin tultua keskiviikkona vasten yöllä eli aamupäiwällä Ristijärvelle, Hyrynsalmelle, Puolangalle, Suomussalmelle, Sotkamoon ja Kuhmoniemielle.

Keskiviikkona klo 11 a. p. Paltamoon ja klo 7 i. p. Iisalmelle.

Torstaina klo 10 i. p. Vaalan kautta Ouluun.

Perjantaina klo 7 i. p. Iisalmelle ynnä Oulun postin tultua lauantaista vasten yöllä eli aamupäiwällä Ristijärvelle, Hyrynsalmelle, Sotkamoon ja Kuhmoniemielle.

Lauantaina klo 11 a. p. Paltamoon sekä klo 7 i. p. Iisalmen kautta Ouluun ja Kuopioon.

Kirjelaatikat tyhjennetään.

Postikonttorin luona 15 min., muut 1/2 tuntia ennen postin lähtöä.

Kurssit.

Suomen pankki 12 p. Tammi.

	Myynti-kurssi:	Ostokurssi:
	M. p.	M. p.
Pietari a/v	267: 80	266: 50
Lontoo a/v	25: 48	25: 27
3 kk.	—	24: 87
Paris a/v	100: 80	100: —
3 kk.	—	98: 70
Antwerpen a/v	100: 50	99: 70
3 kk.	—	98: 40
Hampur a/v	124: 10	123: 40
3 kk.	—	121: 50
Lybeck a/v	124: 10	123: 40
3 kk.	—	121: 50
Berlin a/v	124: 10	123: 40
3 kk.	—	121: 50
Frankfurt am Main a/v	124: 10	123: 40
3 kk.	—	121: 50
Amsterdam a/v	210: —	—
3 kk.	—	206: —
Talchenna	139: 10	138: 50
Kristiania a/v	139: 10	138: 40
Köpenhamina a/v	139: 10	138: 40
New-York	5: 25	5: —

Ilmoituksia

valittaa

Kajaanin Lehti

kaikkiin maamme sanomalehtiin.

Kajaani, Kajaanin Kirjapaino 1900.